Anders Lund Madsens tale ved modtagelsen af Årets Danske Tale

Taler
Anders Lund Madsen
Modtager af Årets Danske Tale

Dato
10. november 2026

Sted
Vartov, København

Omstændigheder
Årets Danske Tale gik i år til Anders Lund Madsen for sin tale til minde om Peter Lund Madsen, der modtog prisen på Rhetors talerskriverkonference Logograf.

Kammerater! Det er mig en enorm ære at stå her. Vitterlig. Og tak for de smukke ord. Jeg har ikke fortjent denne tale. Jeg har jo lovet at forberede en tale, og det synes at være et monster, der æder sig selv, at jeg i anledning af at have holdt årets tale skal holde en tale for folk, der rent faktisk kan skrive taler. Så det er ligesom at sende mig ned i Nørregade og undervise i bolsjekogning. Det er ikke rimeligt. Mine tanker er få og små, og jeg blev aldrig intellektuel. Min far brød igennem glasloftet. Han var indvandrer fra Skærup i Østjylland og kom til byen og mødte min mor, som var indvandrer fra Falster, og de var begge to i den livslange overbevisning, at de havde scoret opad, hvilket var et guds held for dem begge to, fordi de i udgangspunktet bare ville undgå armod på landet og så skabe et nyt liv i byen. Og så lavede de min bror og jeg, og især min bror var de heldige med i det. Fordi han var, som du [Kell Jarner Rasmussen, red.] nævner, han var storebror, og han tog flakken.

Han blev læge og sørgede for, at glasloftet forblev brudt, og jeg brød så igennem glasgulvet, må jeg formode, idet jeg kun blev journalist, som svarer til at være politibetjent eller noget, der er endnu værre. Det er ikke en rigtig uddannelse, og det var min far skuffet over og med god grund. Og derfor ville det have glædet min far enormt meget ...

[Afbrudt af politisirener i baggrunden]

Man bliver altid lidt nervøs. Men det ville også have glædet min bror, og det ville også samtidig have drevet ham til vanvid, hvis han havde vidst, at jeg ville vinde årets tale. Fordi vi i mange år har haft en sund og naturlig kappestrid, som brødre ofte har, omkring at holde udødelige taler. Og det er ikke lykkedes os at

holde en udødelig tale. Også fordi den fordrer jo en form for situation, som er udødelig. Og den har vi desværre aldrig rigtig været i, idet vi har levet relativt sikre middelklasseliv, og derfor har vi ikke været i en situation, hvor det var nødvendigt at holde en udødelig tale. Men vi har talt meget om, hvor gerne vi ville, og jeg tror, de fleste af de forestillinger, vi har lavet sammen, og de fleste optrædener har handlet om at finde en undskyldning for at holde en udødelig tale.

Og at jeg så får den for en tale, der handler om Peter, er jo et monster, fordi han ville ikke kunne håndtere, at han ikke havde vundet den. Men samtidig ville han ikke kunne håndtere stoltheden over, at talen handler om ham. Det er det allerbedste, I kunne have gjort. Det var på den måde at forsone den strid, min bror og jeg har haft igennem hele vores liv med, hvem der holder de største taler. Det blev så mig. Men at det så er en tale, der handler om ham, og som er en hyldest til ham. Og det er, fordi det handlede om hukommelse, som du [Kell Jarner Rasmussen, red.] fuldstændig rigtigt påpeger. Og det der med, at vi bliver glemt, og at lige så stille i det øjeblik vi forsvinder, begynder vi at forsvinde. Og om 100 år er alting glemt, og ingen vil huske os, der sidder her om 100 år. Og det er fortvivlende.

Men det er sådan, det er. Og der har levet 118 milliarder mennesker på Jorden, så længe der har været mennesker, og der er ikke plads til alle de historier. Så selvfølgelig skal de forsvinde. Også historien om min bror vil forsvinde og den nummerplade, hvor udødelig den end er nu, vil også en dag forvitre og forsvinde og vise ingenting. Så der er ikke andet end det. Og der var Peter bare et fremskudt dige i kampen mod forglemmelsen og hans erindringsfetichisme havde ingen begrænsninger. Han tog på mindeture, hvor han mindedes det sted, han havde været i spejderlejr som dreng, og det sted, hvor vi havde boet først ude på Krejbjergvej og alt sådan noget. Og han blev aldrig færdig med at prøve at huske ting, og derfor er jeg fortvivlet over, at jeg ikke kan huske de ting, som han allerede nu selvfølgelig har glemt, fordi han ikke er her længere.

Nummerpladen er her. Jeg skal sige en ting: Jeg sagde en forkert nummerplade. Nej, men det er bevidst, at jeg siger, og det er, fordi jeg har stadig en vis form for agnostisk forundring over, hvis nu spiritisme viser sig at være rigtig. Og så vil jeg bare åbne muligheden for, at det er næsten den rigtige nummerplade, kan jeg sige. Der er et eneste ciffer, der divergerer fra den reelle nummerplade. Og hvis der kommer en spiritist på et tidspunkt og siger: "Jeg kan den rigtige

nummerplade," så vil jeg vide, at der er en tilværelse hinsides dødens tærskel. Så jeg synes, det er okay at tillade det.

Jeg skal ikke tale mere. Jeg er virkelig oprigtigt stolt over denne her pris, og jeg vil gøre mit yderste for at få mine børn til at høre den her tale på et eller andet tidspunkt. Og så vil jeg sige: Nu hører vi jo helikopterne flyve her, fordi Zelenskyj er i byen, og det minder mig om, at de rigtig gode taler er virkelig korte. Og hans tale fra 24, som i sin fuldstændighed lyder: "I need ammunition, not a ride," er jo stadig en meget præcis og vidunderlig tale, som ikke kan gøres bedre. Så det kan godt gøres enkelt, kammerater. Nogle gange kan tingene siges på to minutter, selvom det er banalt, og selvom det alligevel ender med at blive glemt. Så det her, jeg nu har stået og ævlet om, vil også om kort tid blot være en erindring, og så vil den forsvinde, og så vil der komme noget andet. Så vi bliver alle sammen til støv. Og med disse ord synes jeg, at vi skal skåle for friheden og evnen til det frie ord. At vi stadig har muligheden for at sige lige, hvad helvede vi har lyst til uden at være bange for at blive hevet væk. Så friheden længe leve. Hurra, hurra, hurra!

Og tak for prisen.

Kilde
Manuskript transskriberet af Danske Taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler

Kildetype
Digitalt manuskript

Tags
Modtager af Årets Danske Tale, Takketale

URI
https://www.dansketaler.dk/tale/anders-lund-madsens-tale-ved-modtagelsen-af-arets-danske-tale-2026